

Notitie Financieel Kader

2026-2029

Gemeente Schiermonnikoog

Inhoudsopgave

Inleiding / Uitgangspunten	3
Ontwikkeling structurele begrotingspositie	4
1. <i>Primaire begroting (2025-2028)</i>	4
2. <i>Nieuwe ontwikkelingen</i>	4
3. <i>Voorstellen nieuw beleid</i>	5
4. <i>Voorstellen maatregelen (ombuigingen)</i>	8
5. <i>Conclusie</i>	9
Ontwikkeling eenmalige begrotingspositie	10

Inleiding

Hierbij leggen wij u de Notitie Financieel Kader (NFK) 2026-2029 voor. Zoals gebruikelijk is deze notitie de opmaat naar de begroting van het volgende kalenderjaar, in dit geval 2026, met een financiële doorkijk naar de drie daarop volgende jaren (2027, 2028 en 2029). Deze notitie laat een meerjarenraming zien welke niet structureel sluitend is, waarmee het financiële perspectief als uitdagend kan worden betiteld.

Financiële richting

De Provincie hanteert als uitgangspunt voor haar financieel toezicht dat de Gemeente een structureel sluitende jaarschijf moet hebben in het eerste (2026) of laatste (2029) jaar van de meerjarenbegroting. Uitgangspunt van het college is een structureel sluitende begroting in de eerste jaarschijf (2026). Het college presenteert middels deze notitie een structureel sluitende jaarschijf 2026. Voor de jaren 2027 en verder is het college nog niet tot sluitende jaarschijven gekomen. Dit komt, voornamelijk door de deels onvoorspelbare impact van landelijke ontwikkelingen. Naast een aanhoudende lobby richting de Rijksoverheid wordt er door het college ook kritisch gekeken naar mogelijkheden om vanaf 2027 tot een structureel sluitend perspectief te komen. Voorstellen tot ombuiging zijn reeds meegenomen in de totstandkoming van deze NFK.

Samenvatting

Met een bedrag van **€ 138.018** ligt er voor 2026 een structureel sluitende jaarschijf. We zijn nog in afwachting van de uitkomsten van de 'meicirculaire', de impact daarvan (naar verwachting positief) is derhalve nog niet verwerkt in deze versie van de NFK. Deze impact zal worden meegenomen in het verdere proces om tot een begroting voor 2026 te komen. In onderstaande tabel is een verkort overzicht opgenomen met de totstandkoming van het structurele exploitatiesaldo over de jaren 2026-2029, de onderbouwing daarvan wordt verderop nader toegelicht.

Tabel 1 > Meerjarenraming 2026-2029

		2026	2027	2028	2029
1.	Primaire begroting (2025-2028)	-150.421	-412.350	-377.860	-376.390
2.	Nieuwe ontwikkelingen (incl. begrotingswijzigingen)	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
3.	Voorstellen 'nieuw beleid'	-24.061	-33.954	3.946	-12.479
4.	Voorstellen 'maatregelen' (ombuigingen)	330.500	370.500	375.500	380.500
	Structureel begrotingssaldo (2026-2029)	138.018	-93.804	-16.414	-26.369

Ontwikkeling structurele begrotingspositie

In dit hoofdstuk wordt getoond hoe vanuit de basis van de primaire begroting is gekomen tot het gepresenteerde structurele exploitatiesaldo zoals getoond in tabel 1 (pagina 3). De alineanummers in dit onderdeel corresponderen met de nummers in tabel 1. Daarin worden de volgende stappen gezet:

1. Structureel begrotingssaldo conform primaire begroting 2025-2028
2. Correctie voor nieuwe ontwikkelingen
3. Correctie voor nieuw beleid
4. Correctie voor maatregelen (ombuigingen)

Het eindresultaat van deze 4 stappen wordt getoond in het structurele begrotingssaldo in tabel 1 (pagina 3). Onderstaand wordt per stap aangegeven welke onderwerpen/voorstellen ten grondslag liggen aan de correcties.

1. Primaire begroting (2025-2028)

In november 2024 heeft de raad de begroting 2025 vastgesteld. In deze begroting staat de jaarschijf 2026 opgenomen. Deze jaarschijf is de start voor het opstellen van de NFK 2025-2028. De vastgestelde begroting 2025 laat voor jaarschijf 2026 en verder de volgende saldi zien:

Tabel 2 > Primaire begroting (2025-2028)

	2026	2027	2028	2029
Primaire begroting (2025-2028)	-150.421	-412.350	-377.860	-376.390
Waarvan incidentele baten & lasten	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo (2026-2029)	-150.421	-412.350	-377.860	-376.390

2. Nieuwe ontwikkelingen (incl. begrotingswijzigingen)

Na vaststelling van de begroting 2025 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die de begrotingspositie (structureel) beïnvloeden. Onderstaand een tabel met de van toepassing zijnde bedragen en daaronder per punt een korte toelichting. *Let op: dit overzicht is nog exclusief nieuw beleid, zie daarvoor de volgende alinea.*

Tabel 3 > Impact nieuwe ontwikkelingen

	2026	2027	2028	2029
Correctie kapitaallasten (Yn de mande)	30.000	30.000	30.000	30.000
Correctie kapitaallasten (LOC)	70.000	70.000	70.000	70.000
Correctie subsidies	10.000	10.000	10.000	10.000
Herziening MJOP (gebouwen)	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
Uitbreiding formatie (handhaving)	-63.000	-63.000	-63.000	-63.000
Correctie budget 'Veligheidsregio'	12.000	12.000	12.000	12.000
Hogere kosten ICT (Waddeneilanden)	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
Meicirculaire 2025 (nog niet bekend)	nb	nb	nb	nb
Impact nieuwe ontwikkelingen	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000

In de 'Voorjaarsnota' van de Rijksoverheid is extra budget opgenomen voor Gemeenten. De impact daarvan op de Gemeente Schiermonnikoog wordt bekend bij publicatie in de 'meicirculaire', welke nog niet gepubliceerd was op het moment van opstellen van deze notitie.

3. Voorstellen 'nieuw beleid'

Onder de beleidsambtenaren is een uitvraag gedaan naar voorstellen voor (noodzakelijk) nieuw beleid. Gezien de financiële uitdagingen is gevraagd om alleen noodzakelijke onderwerpen aan te dragen voor opname in de NFK. Omdat er moet worden bezuinigd om tot een sluitende begroting te komen zullen voorstellen voor nieuw beleid tot een hogere bezuinigingsopdracht leiden. In onderstaande tabel is de financiële impact van de voorstellen opgenomen, met daarbij de impact op het structurele begrotingssaldo. In onderstaande overzicht zijn de voorstellen voor nieuw beleid opgenomen met per onderwerp de financiële impact & een korte toelichting.

Tabel 4 > Specificatie nieuw beleid

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
A.	Ten laste van begrotingsresultaat (structureel):				
1.	Structurele bijdrage aan kinderopvang bleek niet in begroting 2025 te zitten, vanaf 2026 structureel meenemen.	-8.000	-8.160	-8.320	-8.490
2.	Opnemen kosten Onderwijsbegeleiding. Wettelijke plicht waarvoor een DVO wordt gesloten met Gemeente Leeuwarden.	-9.000	-9.180	-9.360	-9.550

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
3.	Bevordering Toerisme: gastenonderzoek is iedere 3 jaar. Zit nu jaarlijks in de begroting voor € 7.800 (uit structurele begroting halen, deels naar incidenteel).	7.800	7.800	7.800	7.800
4.	Aanschaf terreinwagen voor uitvoeren gemeentelijke taken in de crisisorganisatie (bijvoorbeeld bij een crisis op het strand). Kapitaallasten vallen structureel in de exploitatiebegroting.	-8.361	-8.146	-7.931	-7.715
5.	Naar achteren schuiven investering (vervanging damwand Waddenhaven). Levensduur van de damwand is door groot onderhoud met 5 jaar verlengd waardoor geplande vervanging opschuift van 2027 naar 2032			49.591	48.596
6.	Onderhoud funeraire graven. Werkzaamheden in de basis door eigen buitendienst, voor specialistische werkzaamheden dient een steenhouwer te worden ingehuurd. Momenteel geen onderhoudsbudget in de begroting, voorstel om dit structureel toe te voegen i.v.m. behoud funerair erfgoed.	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
7.	Voorstel tot renovatie van de 5 drijvende steigers in de Waddenhaven. Met deze maatregel wordt de levensduur van de steigers met circa 25 jaar verlengd. De voorgestelde investeringen (in 2027/2028/2029) brengen verhoogde kapitaallasten met zich mee.			-11.805	-27.330
8.	Verzoek tot opname structureel onderhoudsbudget i.v.m. twee nieuwe bluswatervoorzieningen welke begin 2025 zijn aangebracht & voor bluswatervoorziening bij Klein Zwitserland welke niet wordt onderhouden.	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
9.	Eenmalige investering in nieuwe technologie i.v.m. organisatieontwikkeling, betreft kapitaallasten.		-9.768	-9.529	-9.290
	Totaal structureel, ten laste van begrotingsresultaat	-24.061	-33.954	3.946	-12.479
B.	Ten laste van algemene reserve (incidenteel):				
10.	Eenmalig budget i.v.m. organisatieontwikkeling (o.a. ten behoeve van implementeren dienstverleningsmaatregelen, optimaliseren	-200.000			

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	samenwerking en dienstverleningsovereenkomsten, procesoptimalisatie).				
11.	Budget i.v.m. gemeenteraadsverkiezingen 2026 (verkiezingsdebat/formatieproces/inwerkprogramma/ nieuwe devices/aanpassen website).	-11.750			
12.	Verplaatsen 'helihaven' i.v.m. wettelijke eisen (te dicht op fietspad). Voorstel om gebruik te maken van meekoppelkans tijdens dijkversterking. Eenmalige kosten in het jaar 2029.				-50.000
13.	Budget om uit te zoeken wat de gemeente kan doen om inwoners te stimuleren (en mogelijk financieel te ondersteunen) om hun huiskat te laten castreren. Dit i.v.m. overlast in de natuurlijke omgeving van het dorp (gemeente is verantwoordelijk voor overlast zwervkatten).	-2.500		-2.500	
14.	Budget voor 'Uitwerking Integrale Waterveiligheidsstrategie'. In 2024 is door de gemeenteraden van de 5 eilanden ingestemd met de Integrale Waterveiligheidsstrategie en de aanbevelingen daarin. Vervolgstep is het toewerken naar een uitvoeringsagenda (inhuur extern bureau voor uitwerken opdracht).	-25.000			
15.	Budget i.v.m. kennismaking/teambuilding nieuwe college (n.a.v. verkiezingen 2026).	-10.000			
	Totaal incidenteel, ten laste van algemene reserve	-249.250	0	-2.500	-50.000
C.	Ten laste van overige reserves (incidenteel):				
	Reserve Toerisme				
16.	Opnemen budget voor 3-jaarlijkse gastenonderzoek (overheveling vanuit structurele begroting).	-7.800			-7.800
	Reserve Veerdam				
17.	Gezien de aanpassingen kaartcontrole WPD / ervaren verkeersonveiligheid / onduidelijke routing is het voorstel om het terrein van de veerhaven (aansluitend aan het concessieterrein) te herstraten in 2026. De raad wordt	-565.492			

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	gevraagd het beschikbare bedrag vrij te geven in de bestemmingsreserve Veerдам.				
	Totaal incidenteel, ten laste van overige reserves	-573.292	0	0	-7.800

4. Voorstellen 'maatregelen' (ombuigingen)

Gezien de uitdaging om tot een structureel sluitende eerste jaarschijf (2026) te komen is onder beleidsambtenaren een uitvraag gedaan voor voorstellen tot ombuigingen (verhoging baten en/of verlaging lasten). Daarbij is de focus uiteraard niet alleen beperkt tot het jaar 2026 maar wordt er ook gekeken welke opties er zijn voor de periode vanaf 2027. Om beeld te krijgen bij de ombuigingen welke zijn verwerkt in deze notitie is onderstaand een tabel opgenomen met met per onderwerp de financiële impact & een korte toelichting.

Tabel 5 > Specificatie maatregelen (ombuigingen)

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	Ten laste van begrotingsresultaat (structureel):				
1.	Afschalen inzet ambulant medewerker VNN	5.000	5.000	5.000	5.000
2.	Afschrijving riolering naar 70 jaar: rioolheffing wordt goedkoper. Compenseren door hogere OZB.	100.000	100.000	100.000	100.000
3.	Afschrijving materieel naar 20 jaar (bij goed onderhoud): lagere kapitaallasten.	30.000	30.000	30.000	30.000
4.	Leges kostendekkend maken (bijvoorbeeld ontheffing rijverbod & ruimtelijke procedures.	25.000	50.000	50.000	50.000
5.	In rekening brengen wijzigingskosten inzake heffingen	5.000	5.000	5.000	5.000
6.	Invoeren marktconforme huur voor terrassen (4) op gemeenteground (impact vanaf 2027).		10.000	15.000	20.000
7.	Energiebesparing door 'verledden' openbare verlichting (impact vanaf 2027).		5.000	5.000	5.000
8.	Leges heffen voor adviesgesprek 'omgevingsvergunning'	7.500	7.500	7.500	7.500
9.	Eenmalige boventrendmatige verhoging van de OZB om resterende middelen te dekken (3% verhoging= 23k, 5% verhoging= 38k).	23.000	23.000	23.000	23.000

	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
10.	Verhogen toeristenbelasting (1 tarief) (3% verhoging=69k, 5% verhoging=115k).	69.000	69.000	69.000	69.000
11.	Eenmalig achterwege laten indexering (Sociaal Domein: 36k, Overige: 30k).	66.000	66.000	66.000	66.000
	Totaal structureel, ten laste van begrotingsresultaat	330.500	370.500	375.500	380.500

5. Conclusie

Zoals eerder aangegeven ligt er in dit NFK voor de eerste jaarschijf (2026) een structureel begrotingssaldo voor van € 138.018 (zie onderstaande tabel). Daarbij moet worden aangetekend dat er ook voor 2026 rekening moet worden gehouden dat het nieuwe heffingssysteem voor het innen van toeristenbelasting (WPD) nog niet kan worden ingevoerd. Dit brengt op jaarbasis een tegenvaller van € 285.610 met zich mee, aangezien er in de begroting 2026 al rekening was gehouden met deze inkomsten. Er wordt voorgesteld om de helft hiervan (€ 142.805) uit het begrotingssaldo te halen en de andere helft uit de algemene reserve. Middels de voorstellen van nieuw beleid zijn ook incidentele lasten opgenomen (zie tabel 4). In onderstaande tabel zijn het structurele & incidentele saldo opgenomen met daarbij een voorstel voor onttrekking aan de reserves.

Tabel 6 > Structureel resultaat & incidentele baten & Lasten

	2026	2027	2028	2029
Structureel begrotingssaldo (2026-2029)	138.018	-93.804	-16.414	-26.369
Incidentele lasten (vanuit nieuw beleid)	-822.542	-	-2.500	-57.800
Incidentele baten (onttrekking uit reserves)	822.542	-	2.500	57.800
Begrotingssaldo (2026-2029)	138.018	-93.804	-16.414	-26.369

Zoals de tabel hierboven laat zien wordt voorgesteld om de incidentele lasten (nieuw beleid) te dekken vanuit de reserves. Het positieve exploitatiesaldo is immers al nodig om de tegenvaller voor het innen van toeristenbelasting (deels) op te vangen. Dit leidt tot het volgende voorstel voor onttrekking aan de reserves in 2026:

1. € 142.805 ten laste van de algemene reserve (tegenvaller toeristenbelasting)
2. € 249.250 ten laste van de algemene reserve
3. € 573.292 ten laste van de bestemmingsreserves 'Veerdam' & 'Toerisme'

De optelsom van 2&3 is € 822.542 en sluit daarmee aan met het incidentele nieuwe beleid vanuit bovenstaande tabel. Voor een nadere specificatie van de bedragen onder punt 2&3 zie tabel 4 punt B&C (pagina 6 & 7). Omdat het structurele begrotingssaldo te klein is om de tegenvaller van het innen van toeristenbelasting op te vangen is er aanvullend een beroep van € 142.805 nodig op de algemene reserve. De voorgestelde aanspraak op de algemene reserve bedraagt daarmee € 392.055. De impact daarop zal verderop in deze notitie worden toegelicht (ontwikkeling eenmalige begrotingspositie).

Ontwikkeling eenmalige begrotingspositie

In de jaarrekening 2024 is de stand van reserves & voorzieningen opgenomen. Het saldo van de algemene reserve per 31-12-2024 bedraagt € 646.589, exclusief resultaatsbestemming. Dit saldo is als volgt tot stand gekomen:

Tabel 7 > Ontwikkeling algemene reserve

Ontwikkeling algemene reserve	2024
Saldo per 1 januari 2024	685.128
Toevoegingen	35.000
Onttrekkingen	-94.138
Resultaatsbestemming (2023)	20.598
Saldo per 31 december 2024	646.589

De eenmalige positie van de gemeente Schiermonnikoog bestaat uit de algemene reserve. Onderstaand is een overzicht opgenomen met het verwachte verloop van de algemene reserve. De stand per 1-1-2025 sluit aan bij de hierboven opgenomen tabel (saldo per 31 december 2024).

Stand reserve	2025	2026	2027	2028	2029
Stand 1 januari	646.589	661.204	447.168	620.186	636.272
Vermeerderingen:					
Jaarlijkse toevoeging	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Resultaatsbestemming (voorgaande jaar)	278.625	145.519	138.018	-16.414	-26.369
Totaal vermeerderingen	313.625	180.519	173.018	18.586	8.631
Verminderen:					
Overheveling jaarrekening (voorgaande jaar)	0	0	0	0	0
Dekking incidentele lasten (nieuw beleid)	0	-249.250	0	-2.500	-50.000
Dekking tegenvaller toeristenbelasting	-285.610	-142.805	0	0	0

Overige					
Toegezegde subsidie bij vertrek manege 5x € 5.000 t.b.v. manege (€ 2.500 in 2021 betaald)	-5.000	-2.500	0	0	0
Uitkering wachtgeld oud-wethouder tot AOW-gerechtigde leeftijd (voorlopig 16-3-2025)	-8.400	0	0	0	0
Totaal verminderingen	-299.010	-394.555	0	-2.500	-50.000
Stand 31 december	661.204	447.168	620.186	636.272	594.903

Om het incidentele weerstandsvermogen vast te kunnen stellen moet ook gekeken worden naar de omvang van de vrij besteedbare bestemmingsreserve. Als startpunt is genomen de stand conform de (concept)jaarrekening over 2024 (stand 31-12). Inzake de mutaties 2025 & 2026 is gekeken naar de toevoegingen & onttrekkingen zoals die zijn opgenomen in de programmabegroting 2025 (staat van reserves & voorzieningen). Zie onderstaand de specificatie.

Tabel 8 > Omvang vrij besteedbare bestemmingsreserve

	Jaarstukken (stand 1-1-2025)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Stand (31-12-26)
Reserve Eneco	986.334	-	-	986.334
Reserve Sociaal Domein	441.428	-102.572	-	338.856
Reserve Toerisme	75.000	-	-7.800	67.200
Totaal	1.502.762	-102.572	-7.800	1.392.390

Het gezamenlijke saldo van de algemene reserve & de vrij besteedbare bestemmingsreserve bedraagt € 1.839.558 aan het eind van 2026. Kijkend naar de meest recente risico-inschatting (programmabegroting) van € 739.276 is het beschikbare weerstandsvermogen dus ruim toereikend om de geïdentificeerde risico's op te vangen.
